

IV

(Informácie)

INFORMÁCIE INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

RADA

SPOLOČNÝ ZOZNAM VOJENSKÉHO MATERIÁLU EURÓPSKEJ ÚNIE

(ktorý Rada prijala 21. februára 2011)

(materiál, na ktorý sa vzťahuje spoločná pozícia Rady 2008/944/SZBP, ktorou sa vymedzujú spoločné pravidlá upravujúce kontrolu vývozu vojenskej technológie a materiálu)

(ktorý aktualizuje a nahrádza Spoločný zoznam vojenského materiálu Európskej únie, ktorý Rada prijala 15. februára 2010)

(SZBP)

(2011/C 86/01)

Poznámka 1: Pojmy v "úvodzovkách" sú zadefinované pojmy. Pozri 'Vymedzenie pojmov použitých v tomto zozname', uvedené v prílohe k tomuto zoznamu

Poznámka 2: V niektorých prípadoch sú chemické látky uvedené názvom a číslom CAS. Zoznam sa vzťahuje na chemické látky s rovnakým štruktúrnym vzorcom (vrátane hydrátov) bez ohľadu na názov alebo číslo CAS. Čísla CAS sú uvedené s cieľom pomôcť určiť konkrétnu chemickú látku alebo zmes bez ohľadu na nomenklatúru. Čísla CAS nemožno použiť ako jedinečné identifikátory, pretože niektoré formy uvedených chemických látok majú odlišné čísla CAS a zmesi obsahujúce uvedenú chemickú látku môžu mať tiež odlišné čísla.

VM 1 **Zbrane s hladkou hlavňou kalibru menšieho ako 20 mm, iné zbrane a automatické zbrane kalibru 12,7 mm (kalibru 0,50 palca) alebo menej, ich príslušenstvo a špeciálne konštruované súčasti:**

a. Pušky, karabíny, revolvery, pištoly, samopaly a guľomety:

Poznámka VM 1.a. sa nevzťahuje na:

a. muškety, pušky a karabíny vyrobené pred rokom 1938;

b. repliky a napodobeniny muškiet, pušiek a karabín podľa originálov, ktoré boli vyrobené pred rokom 1890;

c. revolvery, pištoly a guľomety vyrobené pred rokom 1890 a ich repliky a napodobeniny.

- b. Zbrane s hladkou hlavňou:
1. Zbrane s hladkou hlavňou špeciálne konštruované na vojenské účely;
  2. Ostatné zbrane s hladkou hlavňou:
    - a. plne automatické;
    - b. poloautomatické alebo opakovacie (zbrane s pohyblivým predpažbím).
- c. Zbrane používajúce beznábojnicové strelivo.
- d. Tlmiče zvuku, špeciálne podpery, nabíjacie pásy (zásobníky), zameriavače a tlmiče záblesku pre zbrane uvedené vo VM 1.a, VM 1.b alebo VM 1.c.

Poznámka 1 M 1 sa nevzťahuje na zbrane s hladkou hlavňou, ktoré sa používajú na poľovné a športové účely. Tieto zbrane nesmú byť špeciálne konštruované na vojenské účely alebo pre plne automatickú strelbu.

Poznámka 2 VM 1 sa nevzťahuje na strelné zbrane špeciálne konštruované na cvičné strelivo a tie, ktoré nie sú schopné strelby ktorýmkoľvek strelivom uvedeným vo VM 3.

Poznámka 3 VM 1 sa nevzťahuje na zbrane, ktoré nevyužívajú strelivo so stredovým zápalom a ktoré nemajú plne automatickú strelbu.

Poznámka 4 VM 1.d sa nevzťahuje na optické zameriavače zbraní s elektronickým spracovaním obrazu so štvornásobným zväčšením alebo menším za predpokladu, že nie sú špeciálne navrhnuté alebo modifikované na vojenské použitie.

VM 2

Zbrane s hladkou hlavňou kalibru 20 mm alebo väčšou, iné zbrane alebo výzbroj kalibru väčšieho ako 12,7 mm (kaliber 0,50 palca), vrhače a príslušenstvo ako nasleduje a špeciálne konštruované súčasti:

- a. Delá, húfnice, kanóny, mímometry, protitankové zbrane, vrhače projektilov, vojenské plameňomety, pušky, bezzáklzové pušky, zbrane s hladkou hlavňou a prístroje na zníženie rozlišovacích znakov pre ne určené.

Poznámka 1 VM 2.a zahŕňa injektory, meracie zariadenia, skladovacie nádrže a iné špeciálne konštruované súčasti pre používanie s kvapalnými patentnými nábojmi pre akékoľvek zariadenia uvedené vo VM 2.a.

Poznámka 2 VM 2.a sa nevzťahuje na tieto zbrane:

1. muškety, pušky a karabíny vyrobené pred rokom 1938;
2. replíky a napodobeniny muškiet, pušiek a karabín podľa originálov, ktoré boli vyrobené pred rokom 1890.

Poznámka 3 VM2.a sa nevzťahuje na ručné vrhače projektilov/odpaľovacie zariadenia špeciálne navrhnuté a skonštruované na odpaľovanie uviazaných projektilov bez silnej výbušnej náložky alebo komunikačného spojenia, s dosahom najviac 500 m.

- b. Dymové, plynové a pyrotechnické vrhače alebo generátory osobitne určené alebo modifikované na vojenské použitie;

Poznámka VM 2.b sa nevzťahuje na signálne pištole.

c. Zameriavacie zariadenia pre zbrane a držiaky pre tieto zariadenia, ktoré sú:

1. špeciálne navrhnuté na vojenské účely a zároveň
2. špeciálne navrhnuté pre zbrane uvedené vo VM2.a.;

d. Upevnenia osobitne určené pre zbrane špecifikované vo VM2.a.

VM 3 **Munícia, zapaľovače a ich špeciálne konštruované súčasti:**

- a. Munícia pre zbrane uvedené vo VM 1, VM 2 alebo VM 12.
- b. Zapaľovače špeciálne konštruované pre strelivo, uvedené vo VM 3.a.

Poznámka 1 Špeciálne konštruované súčasti uvedené vo VM 3 zahŕňajú:

- a. kovové alebo umelohmotné výrobky ako napríklad kovadlinky zápaličiek, hlavice striel, nábojové pásy, rotačné pásy a kovové časti munície;
- b. poistné a zabezpečovacie zariadenia, rozbušky, snímače a iniciačné zariadenia;
- c. napájacie zdroje s vysokým jednorazovým prevádzkovým výstupom;
- d. spáliteľné nábojnice streliva;
- e. submunícia zahrňujúca bombičky, míny a terminálovo navádzané strely.

Poznámka 2 VM 3.a sa nevzťahuje na nábojky a cvičné náboje s prevrtnou prachovou komorou.

Poznámka 3 VM 3.a sa nevzťahuje na náboje špeciálne konštruované na ktorýkoľvek z nasledujúcich účelov:

- a. signalizácia;
- b. plašenie vtákov alebo
- c. zapaľovanie plynovej žiary na ropných vrtoch.

VM 4 **Bomby, torpéda, rakety, riadené strely, iné výbušné zariadenia a nálož, súvisiace zariadenia a príslušenstvo, ako aj ich špeciálne konštruované súčasti:**

Dôležité upozornenie 1: V súvislosti s navádzacími a navigačnými zariadeniami pozri VM 11.

Dôležité upozornenie 2: V súvislosti s protiraketovými systémami lietadiel (AMPS) pozri VM 4.c.

- a. Bomby, torpéda, granáty, dymové kanistre, rakety, míny, riadené strely, hĺbkové nálož, demolačné nálož, demolačné zariadenia, demolačné sady, "pyrotechnické" zariadenia, zásobníky a simulátory (t. j. zariadenia simulujúce charakteristiky ktorejkoľvek z týchto položiek) osobitne konštruované na vojenské použitie.

Poznámka: VM 4.a. zahŕňa:

- a. dymové granáty, ohňové bomby, zápalné bomby a výbušné zariadenia;
  - b. trysky taktických raketových striel a predné časti strategicky návratných nosičov.
- b. Zariadenia, ktoré majú všetky tieto vlastnosti:
1. špeciálne navrhnuté na vojenské účely; a
  2. špeciálne konštruované na "činnosti" súvisiace s:
    - a. položkami uvedenými vo VM 4.a. alebo
    - b. improvizovanými výbušnými zariadeniami (IED).

Technická poznámka:

Na účely VM 4 b.2. činnosti znamenajú manipuláciu, spúšťanie, ukladanie, riadenie, vybíjanie, detonáciu, aktiváciu, napájanie s jednorazovým prevádzkovým výstupom, odlákание, rušenie, odmínovanie, detekciu, prerušenie alebo likvidáciu týchto položiek:

Poznámka 1 VM 4.b. zahŕňa:

- a. mobilné plynové skvapalňovacie zariadenia schopné vyprodukovať 1 000 alebo viac kg plynu v kvapalnej forme za deň;
- b. vzostupné elektrické vodiče vhodné pre odmínovanie magnetických mín.

Poznámka 2 VM 4.b sa nevzťahuje na príručné zariadenia a prístroje, limitované prevedením výhradne na detekciu výskytu kovových predmetov a neschopné rozlišovať medzi mínami a inými kovovými predmetmi.

- c. Protiraketové systémy lietadiel (AMPS)

Poznámka VM 4.c sa nevzťahuje na AMPS, ktoré majú všetky tieto prvky:

- a. akékoľvek z týchto snímačov raketového varovania:
  1. pasívne snímače so špičkovou odozvou 100 – 400 nm; alebo
  2. aktívne pulzné dopplerové snímače raketového varovania;
- b. systémy zabezpečujúce protiopatrenia
- c. svetlice, ktoré vydávajú viditeľnú aj infračervenú stopu na odlákание striel typu zem-vzduch a
- d. inštalované na "civilných lietadlách" a ktoré majú tieto prvky
  1. AMPS funguje iba v špecifických "osobných lietadlách", v ktorých sú inštalované špecifické AMPS a pre ktoré bol vydaný akýkoľvek z týchto dokladov:

a. *civilné typové osvedčenie; alebo*

b. *rovnocenný doklad, ktorý uznáva Medzinárodná organizácia civilného letectva;*

2. *AMPS požívajú ochranu na zabránenie neoprávnenému prístupu do "softvéru" a*

3. *AMPS obsahujú aktívny mechanizmus, ktorý prinúti systém, aby nefungoval, ak je odstránený z lietadla, v ktorom bol nainštalovaný.*

VM 5 **Riadenie a kontrola paľby a súvisiace výstražné a signalizačné zariadenia a systémy; testovacie a zoskupujúce zariadenia a prostriedky obrany, špeciálne konštruované na vojenské účely a ich špeciálne konštruované súčasti a príslušenstvo:**

a. *Optické zameriavače zbraní, počítače pre bombardovanie, zameriavače strelných zbraní a riadiace systémy pre zbrane.*

b. *Systémy na zameranie, stanovenie, určenie vzdialenosti, sledovanie a stopovanie cieľa; zariadenia na detekciu, fúziu dát, rozpoznanie alebo identifikáciu; a zariadenia na integráciu senzorov;*

c. *Prostriedky obrany pre položky uvedené vo VM 5.a. alebo VM 5.b.*

Poznámka: Na účely VM 5.c. zahŕňajú prostriedky obrany detekčné zariadenia

d. *Zariadenia na skúšobnú prevádzku alebo ladenie, špeciálne konštruované pre položky, ktoré sú uvedené vo VM 5.a, VM 5.b. alebo VM 5.c.*

VM 6 **Terénne pozemné vozidlá a ich súčasti: Dôležité upozornenie:**

Dôležité upozornenie V súvislosti s navádzacími a navigačnými zariadeniami pozri VM 11.

a. *Terénne vozidlá a ich súčasti, špeciálne konštruované alebo modifikované na vojenské účely.*

Technická poznámka

Na účely VM 6.a zahŕňa výraz terénne vozidlá aj prívesy.

b. *Ostatné pozemné vozidlá a ich súčasti*

1. *Vozidlá s pohonom všetkých kolies schopné využitia aj v teréne, ktoré boli vyrobené alebo upravené pomocou vhodných materiálov alebo súčastí tak, aby zabezpečovali balistickú ochranu na úrovni III (NIJ 0108.01, september 1985, alebo porovnateľná národná norma) alebo lepšiu.*

2. *Súčasti, ktoré spĺňajú tieto podmienky:*

a. *sú osobitne navrhnuté pre vozidlá uvedené vo VM 6.b.1 a zároveň*

b. *zabezpečujú balistickú ochranu na úrovni III (NIJ 0108.01, september 1985, alebo porovnateľná národná norma) alebo lepšiu.*

Dôležité upozornenie Pozri tiež VM 13.a.

Poznámka 1 VM 6.a. zahŕňa:

- a. tanky a iné vojenské obrnené vozidlá a vojenské vozidlá vybavené lafetami pre zbrane alebo zariadeniami na kladenie mín alebo na odpálenie streľiva, ktoré sú uvedené vo VM 4;
- b. pancierované vozidlá;
- c. obojživelné vozidlá a vozidlá pre brodenie sa v hlbkej vode;
- d. vyslobodzovacie vozidlá a vozidlá na ťahanie alebo prepravu munície alebo zbraňových systémov a príslušné zariadenia určené na manipuláciu s nákladmi.

Poznámka 2 Modifikácia terénneho vozidla pre vojenské účely uvedená vo VM 6.a zahŕňa konštrukčné, elektrické alebo mechanické zmeny obsahujúce jeden alebo viacero súčastí osobitne konštruovaných na vojenské účely. Takéto súčasti zahŕňajú:

- a. plášte pneumatík, ktoré sú špeciálne konštruované ako nepriestrelné;
- b. pancierovú ochranu dôležitých častí (napr. palivové nádrže alebo kabíny vozidla);
- c. špeciálne výstuže alebo lafety na zbrane;
- d. zatemnenie osvetlenia.

Poznámka 3 VM 6 sa nevzťahuje na civilné automobily ani na nákladné vozidlá určené alebo modifikované pre prepravu peňazí a iných cenností, ktoré sú pancierované alebo vybavené balistickou ochranou.

VM 7

Chemické alebo biologické toxické látky, "látky na potláčanie nepokojov", rádioaktívne látky, súvisiace zariadenia, súčasti a materiály:

- a. Biologické látky alebo rádioaktívne materiály "prispôbené na použitie vo vojne" na účely spôsobenia strát na životoch osôb alebo zvierat, poškodenia zariadení alebo poškodenia úrody alebo životného prostredia.
- b. Bojové chemické látky (BCH) vrátane nasledujúcich:
  1. Nervovoparalytické BCH látky:
    - a. O-alkyl (rovnajúci sa C₁₀ alebo menší, vrátane cykloalkylu) alkyl (metyl, etyl, n-propyl alebo izopropyl) – fosfonofluoridáty, ako napríklad:

Sarin (GB): O-izopropyl metylfosfonofluoridát (CAS 107-44-8), a

Soman (GD): O-pinakolyl metylfosfonofluoridát (CAS 96-64-0);
    - b. O-alkyl (rovnajúci sa C₁₀ alebo menší, vrátane cykloalkylu) N, N-dialkyl (metyl, etyl, n-propyl alebo izopropyl) fosforamidokyanidáty, ako napríklad:

Tabun (GA): O-etyl N, N-dimetylfosforamidokyanidát (CAS 77-81-6);
    - c. O-alkyl (H alebo rovnajúci sa C₁₀ alebo menší, vrátane cykloalkylu) S-2-dialkyl (metyl, etyl, n-propyl alebo izopropyl) aminoetyl alkyl (metyl, etyl, n-propyl alebo izopropyl) fosfonotioláty a zodpovedajúce alkylované alebo protonizované soli, ako napríklad:

VX: O-etyl S-(2-diizopropylaminoetyl) metyl fosfonotiolát (CAS 50782-69-9).

2. Pľuzgierotvorné BCH látky:

a. sírne yperity, napríklad:

1. 2-chlóretylchlórmetylsulfid (CAS 2625-76-5);
2. Bis(2-chlóretyl) sulfid (CAS 505-60-2);
3. Bis(2-chlóretyltio) metán (CAS 63869-13-6);
4. 1,2-bis (2-chlóretyltio) etán (CAS 3563-36-8);
5. 1,3-bis (2-chlóretyltio) -n-propán (CAS 63905-10-2);
6. 1,4-bis (2-chlóretyltio) -n-bután (CAS 142868-93-7);
7. 1,5-bis (2-chlóretyltio) -n-pentán (CAS 142868-94-8);
8. Bis (2-chlóretyltiometyl) éter (CAS 63918-90-1);
9. Bis (2-chlóretyltioetyl) éter (CAS 63918-89-8);

b. lewisity, ako napríklad:

1. 2-chlórvinyldichlórarzín (CAS 541-25-3);
2. Tris (2-chlórvinyl) arzín (CAS 40334-70-1);
3. Bis (2-chlórvinyl) chlórarzín (CAS 40334-69-8);

c. dusíkové yperity, ako napríklad:

1. HN1: bis (2-chlóretyl) etylamín (CAS 538-07-8);
2. HN2: bis (2-chlóretyl) metylamín (CAS 51-75-2);
3. HN3: tris (2-chlóretyl) amín (CAS 555-77-1).

3. Zneschopňujúce BCH látky, ako napríklad:

3-Chinuklidinyl benzilát (BZ) (CAS 6581-06-2).

4. Vojensky významné herbicídy – defolianty, ako napríklad:

- a. Butyl 2-chlór-4-fluórfenoxyacetát (LNF);
- b. 2,4,5-trichlórfenoxyoctová kyselina (CAS 93-76-5) zmiešaná s 2,4-dichlórfenoxyoctovou kyselinou (CAS 94-75-7) (Agent Orange) (CAS 39277-47-9).

c. Binárne a kľúčové prekurzory BCH látok:

1. Alkyl (metyl, etyl, n-propyl alebo izopropyl) fosfonyldifluoridy, ako napríklad:

DF: Metylfosfonyldifluorid (CAS 676-99-3);

2. O-alkyl (H alebo rovnajúci sa alebo menší ako C10, vrátane cykloalkylu) O-2-dialkyl (metyl, etyl, n-propyl alebo izopropyl) aminoetyl alkyl (metyl, etyl, n-propyl alebo izopropyl) fosfonity a zodpovedajúce alkylované alebo protonizované soli, ako napríklad:

QL: O-etyl-O-(2-di-izopropylaminoetyl) metylfosfonit (CAS 57856-11-8);
  3. chlórarin: O-izopropyl metylfosfonochloridát (CAS 1445-76-7);
  4. chlórroman: O-pinakolyl metylfosfonochloridát (CAS 7040-57-5).
- d. "Látky na potlačanie nepokojov", chemické látky tvoriace ich aktívne zložky a ich kombinácie, vrátane:
1. α -Brómbenzylkyanid (CA) (CAS 5798-79-8);
  2. [(2-chlórfenyl) metylén] propándinitril, (o-Chlórbenzylidénmalonnitril (CS) (CAS 2698-41-1);
  3. 2-Chlór-1-fenyletanón, Fenylacetylchlorid (ω -chlóracetofenón) (KN) (CAS 532-27-4);
  4. Dibenzo-(b,f)-1,4-oxazefín (CR) (CAS 257-07-8);
  5. 10-chlór-5,10-dihydrofenarazín (chlorid fenarazínu), (adamsit) (DM) (CAS 578-94-9);
  6. N-Nonanoylmorfolín, (MPA) (CAS 5299-64-9).
- Poznámka 1* VM 7.d sa nevzťahuje na "látky na potlačanie nepokojov" samostatne balené na účely osobnej ochrany.
- Poznámka 2* VM 7.d sa nevzťahuje na chemické látky tvoriace aktívne zložky a ich kombinácie označené a balené na výrobu potravín alebo lekárske účely.
- e. Zariadenia špeciálne navrhnuté alebo upravené na vojenské účely, určené alebo upravené na šírenie ktorýchkoľvek z týchto špeciálne určených súčastí:
1. materiály alebo látky uvedené vo VM 7.a, VM 7.b alebo VM 7.d, alebo
  2. BCH látky vyrobené z prekursorov uvedených vo VM 7.c.
- f. Ochranné a dekontaminačné vybavenie, špeciálne navrhnuté alebo modifikované na vojenské účely, súčasti a chemické zmesi:
1. vybavenie navrhnuté alebo modifikované na ochranu proti materiálom uvedeným vo VM 7.a, VM 7.b alebo VM 7.d a jeho špeciálne navrhnuté súčasti;
  2. vybavenie navrhnuté alebo modifikované na dekontamináciu objektov kontaminovaných materiálmi uvedenými vo VM 7.a alebo VM 7.b a jeho špeciálne navrhnuté súčasti;
  3. chemické zmesi špeciálne vyvinuté alebo namiešané na dekontamináciu predmetov (objektov) kontaminovaných materiálmi uvedenými vo VM 7.a alebo VM 7.b.

Poznámka: VM 7.f.1 zahŕňa:

- a. klimatizačné jednotky špeciálne navrhnuté alebo upravené na filtráciu vzduchu kontaminovaného rádioaktívnymi, biologickými alebo bojovými chemickými látkami;
- b. ochranné odevy.

Dôležité upozornenie V súvislosti s ochrannými maskami, ochranným a dekontaminačným vybavením pozri tiež položku 1A004 na Zozname položiek dvojakeho použitia EÚ.

- g. Vybavenie špeciálne navrhnuté alebo modifikované na vojenské účely, na zisťovanie alebo identifikáciu materiálov uvedených vo VM 7.a, VM 7.b alebo VM 7.d a jeho špeciálne navrhnuté súčasti.

Poznámka VM 7.g sa nevzťahuje na osobné dozimetre na záznam dávky ožiarenia.

Dôležité upozornenie Pozri tiež položku 1A004 na Zozname položiek dvojakeho použitia EÚ.

- h. "Biopolyméry" špeciálne navrhnuté alebo spracované na identifikáciu bojových chemických látok uvedených vo VM 7.b a kultúry špecifických druhov buniek používaných na ich výrobu.
- i. "Biokatalyzátory" na dekontamináciu alebo zničenie BCH látok a ich biologické systémy:
  1. "biokatalyzátory" špeciálne určené na dekontamináciu alebo zničenie BCH látok, uvedených vo VM 7.b, ktoré sú výsledkom priamej laboratórnej selekcie alebo genetickej manipulácie biologických systémov;
  2. biologické systémy obsahujúce genetické informácie špecifické pre produkciu "biokatalyzátorov" kontrolovaných VM 7.i.1.:
    - a. "expresné vektory";
    - b. vírusy;
    - c. bunkové kultúry.

Poznámka 1 VM 7.b a VM 7.d sa nevzťahujú na tieto látky:

- a. chlórkyán (CAS 506-77-4). Pozri položku 1C450 a.5 na Zozname položiek dvojakeho použitia EÚ;
- b. kyanovodík (CAS 74-90-8);
- c. chlór (CAS 7782-50-5);
- d. karbonyl chlorid (fosgén) (CAS 75-44-5). Pozri položku 1C450.a.4 na Zozname položiek dvojakeho použitia EÚ;
- e. difosgén (trichlórmetyl-chlórformiát) (CAS 503-38-8);
- f. Nepoužíva sa od roku 2004.
- g. xylylbromid, orto: (CAS 89-92-9); meta: (CAS 620-13-3), para: (CAS 104-81-4);
- h. benzylbromid (CAS 100-39-0);
- i. benzyljodid (CAS 620-05-3);

- j. brómacetón (CAS 598-31-2);
- k. brómkyán (CAS 506-68-3);
- l. brómmetyletylketón (CAS 816-40-0);
- m. chlóracetón (CAS 78-95-5);
- n. etyljódacetát (CAS 623-48-3);
- o. jódacetón (CAS 3019-04-3);
- p. chlórpikrín (CAS 76-06-2). Pozri položku 1C450.a.7 na Zozname položiek dvojakeho použitia EÚ.

Poznámka 2 Kultúry buniek a biologických systémov uvedené vo VM 7.h. a VM 7.i.2 sú výlučné a tieto podpoložky sa nevzťahujú na bunky alebo biologické systémy na civilné účely ako napríklad poľnohospodárske, farmaceutické, lekárske, veterinárne, environmentálne účely, odpadové hospodárstvo alebo potravinársky priemysel.

VM 8

"Energetické materiály" a súvisiace látky: Dôležité upozornenie:

Dôležité upozornenie 1: Pozri tiež položku 1C011 na Zozname položiek dvojakeho použitia EÚ.

Dôležité upozornenie 2: Pre nálože a zariadenia pozri VM 4 a položku 1A008 na Zozname položiek dvojakeho použitia EÚ.

Technické poznámky:

1. Na účely VM 8 predstavujú zmesi zoskupenia dvoch alebo viacerých látok s minimálne jednou látkou uvedenou v podpoložkách VM 8.
  2. Akákoľvek látka uvedená v zozname podpoložiek VM 8 je predmetom tohoto zoznamu aj vtedy, ak sa používa v iných aplikáciách, ako je uvedené (napríklad TAGN sa prevažne používa ako výbušnina, ale môže byť používané aj ako palivo alebo oxidačné činidlo).
- a. "Výbušniny" a ich zmesi:
1. ADNBF (aminodinitrobenzofuroxán alebo 7-amino-4,6-dinitrobenzofurazán-1-oxid) (CAS 97096-78-1);
  2. BNCP (cis-bis (5-nitrotetraazolato) tetra amín-kobalt (III) perchlorát) (CAS 117412-28-9);
  3. CL-14 (diamino dinitrobenzofuroxán alebo 5,7-diamino-4,6-dinitrobenzofurazán-1-oxid) (CAS 117907-74-1);
  4. CL-20 (HNIW alebo Hexanitrohexaazaizowurtzitan) (CAS 135285-90-4); chlatráty z CL-20 (pozri tiež VM 8.g.3. a g.4., ktoré uvádzajú ich "prekurzory");
  5. CP (2-(5-kyanotetrazolato) penta amín-kobalt (III) perchlorát) (CAS 70247-32-4);
  6. DADE (1,1-diamino-2,2-dinitroetylén, FOX7) (CAS 145250-81-3);
  7. DATB (diaminotrinitrobenzén) (CAS 1630-08-6);
  8. DDFP (1,4-dinitrodifurazanopiperazín);
  9. DDPO (2,6-diamino-3,5-dinitropyrazín-1-oxid, PZO) (CAS 194486-77-6);

10. DIPAM (3,3'-diamino-2,2',4,4',6,6'-hexanitrobifenyl alebo dipikramid) (CAS 17215-44-0);
11. DNGU (DINGU alebo dinitroglykoluril) (CAS 55510-04-8);
12. furazány:
  - a. DAAOF (diaminoazoxyfurazán);
  - b. DAAzF (diaminoazofurazán) (CAS 78644-90-3);
13. HMX a deriváty (pozri tiež VM 8.g.5. ktorý uvádza jeho "prekurzory"):
  - a. HMX (Cyklotetrametyléntrinitramín, oktahydro-1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrazín, 1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetraza-cyklooktán, oktogén) (CAS 2691-41-0);
  - b. difluóroaminované analógové HMX;
  - c. K-55 (2,4,6,8-tetranitro-2,4,6,8-tetraazabicyklo [3,3,0]-oktanón-3, tetranitrosemiglykoluril alebo keto-bicyklické HMX) (CAS 130256-72-3);
14. HNAD (hexanitroadamantán) (CAS 143850-71-9);
15. HNS (hexanitrostilbén) (CAS 20062-22-0);
16. imidazoly:
  - a. BNNII (Oktahydro-2,5-bis(nitroimino)imidazo [4,5-d]imidazol);
  - b. DNI (2,4-dinitroimidazol) (CAS 5213-49-0);
  - c. FDIA (1-fluór-2,4-dinitroimidazol);
  - d. NTDNIA (N-(2-nitrotriazolo)-2,4-dinitroimidazol);
  - e. PTIA (1-pikryl-2,4,5-trinitroimidazol);
17. NTNMH (1-(2-nitrotriazolo)-2-dinitrometylén hydrazín);
18. NTO (ONTA alebo 3-nitro-1,2,4-triazol-5-ón) (CAS 932-64-9);
19. polynitrokubány s viac ako štyrmi nitro skupinami;
20. PYX (2,6-Bis(pikrylamino)-3,5-dinitropyridín) (CAS 38082-89-2);
21. RDX a deriváty:
  - a. RDX (cyklotrimetyléntrinitramín, cyklonit, T4, hexahydro-1,3,5-trinitro-1,3,5-triazín, 1,3,5-trinitro-1,3,5-triazo-cyklohexán, hexogén) (CAS 121-82-4);
  - b. Keto-RDX (K-6 alebo 2,4,6-trinitro-2,4,6-triazacyclohexanón) (CAS 115029-35-1);
22. TAGN (triaminoguanidínnitrát) (CAS 4000-16-2);

23. TATB (triaminotrinitrobenzén) (CAS 3058-38-6) (pozri tiež VM 8.g.7 ktorý uvádza jeho "prekurzory");
24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis(difluóramín) oktahydro-1,5-dinitro-1,5-diazocín);
25. Tetrazoly:
  - a. NTAT (nitrotriazol aminotetrazol);
  - b. NTNT (1-N-(2-nitrotriazolo)-4-nitrotetrazol);
26. tetryl (trinitrofenylmetylnitroamín) (CAS 479-45-8);
27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetraazadecalín) (CAS 135877-16-6) (pozri tiež VM 8.g.6 ktorý uvádza jeho "prekurzory");
28. TNAZ (1,3,3-trinitroazetidín) (CAS 97645-24-4) (pozri tiež VM 8 g.2., ktorý uvádza jeho "prekurzory");
29. TNGU (SORGUYL alebo tetranitroglykoluril) (CAS 55510-03-7);
30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-pyridazino[4,5-d]pyridazín) (CAS 229176-04-9);
31. Triazíny:
  - a. DNAM (2-oxy-4,6-dinitroamino-s-triazín) (CAS 19899-80-0);
  - b. NNHT (2-nitroimino-5-nitro-hexahydro-1,3,5-triazín) (CAS 130400-13-4);
32. triazoly:
  - a. 5-azido-2-nitrotriazol;
  - b. ADHTDN (4-amino-3,5-dihydrazino-1,2,4-triazol dinitramid) (CAS 1614-08-0);
  - c. ADNT (1-amino-3,5-dinitro-1,2,4-triazol);
  - d. BDNTA ([bis-dinitrotriazol]amín);
  - e. DBT (3,3'-dinitro-5,5-bi-1,2,4-triazol) (CAS 30003-46-4);
  - f. DNBT (dinitrobistriazol) (CAS 70890-46-9);
  - g. od roku 2010 sa nepoužíva;
  - h. NTDNT (1-N-(2-nitrotriazol) 3,5-dinitrotriazol);
  - i. PDNT (1-pikryl-3,5-dinitrotriazol);
  - j. TACOT (tetranitrobenzotriazolobenzotriazol) (CAS 25243-36-1);
33. výbušniny neuvedené inde vo VM 8.a, ktoré majú niektorú z týchto vlastností:
  - a. detonačná rýchlosť presahujúca 8 700 m/s pri maximálnej hustote alebo

- b. detonačný tlak presahujúci 34 GPa (340 kbar);
34. organické výbušniny neuvedené inde vo VM 8.a, ktoré majú všetky tieto vlastnosti:
- a. detonačný tlak 25 GPa (250 kbar) alebo viac a
- b. zostávajú stabilné pri teplotách 523 K (250 °C) alebo vyšších počas doby 5 minút alebo dlhšej.
- b. "Propelenty" (palivo do raketových motorov):
1. akýkoľvek tuhý "propelent" triedy 1.1 podľa klasifikácie Organizácie Spojených národov (OSN) 1.1 s teoretickým špecifickým impulzom (za štandardných podmienok) viac ako 250 sekúnd pre nekovové alebo viac ako 270 sekúnd pre hliníkové zloženia;
  2. akýkoľvek tuhý "propelent" triedy 1.3 podľa OSN s teoretickým špecifickým impulzom (za štandardných podmienok) viac ako 230 sekúnd pre nehalogenizované, 250 sekúnd pre nekovové zloženia a 266 sekúnd pre kovové zloženia;
  3. "propelenty" so silovou konštantou väčšou ako 1 200 kJ/kg;
  4. "propelenty", ktoré sú schopné lineárne udržiavať ustálené horenie s rýchlosťou vyššou ako 38 mm/s za štandardných podmienok (merané vo forme blokovaného samostatného vlákna) o hodnote 6,89 MPa (68,9 bar) tlaku a 294 K (21 °C);
  5. "propelenty" s modifikovanou dvojitou bázou elastoméru (EMCDB) s rozpínavosťou pri maximálnom namáhaní vyššou ako 5 % pri teplote 233 K (- 40 °C);
  6. akékoľvek "propelenty", ktoré obsahujú látky uvedené vo VM 8.a.
  7. "propelenty" neuvedené inde v zozname vojenského materiálu EÚ osobitne navrhnuté na vojenské použitie;
- c. "Pyrotechnické látky", palivá a súvisiace látky a ich zmesi:
1. palivá do leteckých motorov špeciálne namiešané na vojenské účely;
  2. alán (hydrid hliníka) (CAS 7784-21-6);
  3. karborány; dekarborán (CAS 17702-41-9); pentaborány (CAS 19624-22-7 a 18433-84-6) a ich deriváty;
  4. hydrazín a deriváty (pozri tiež VM 8.d.8. a d.9. pre oxidujúce deriváty hydrazínu):
    - a. hydrazín (CAS 302-01-2) v koncentráciách 70 % alebo vyšších;
    - b. monometyl hydrazín (CAS 60-34-4);
    - c. symetrický dimetyl hydrazín (CAS 540-73-8);
    - d. nesymetrický dimetyl hydrazín (CAS 57-14-7);

5. kovové palivá vo forme sférických, atomizovaných, sféroidných, vločkových alebo drvených častíc, vyrobené z materiálu pozostávajúceho z 99 % alebo viac akejkoľvek z týchto zložiek:

a. kovy a ich zmesi:

1. berýlium (CAS 7440-41-7) v časticiach s veľkosťou menšou ako 60 µm alebo
2. železný prášok (CAS 7439-89-6) s časticami s veľkosťou 3 µm alebo menšou vytvorený redukciou oxidu železa vodíkom;

b. zmesi, ktoré obsahujú akékoľvek z týchto zložiek:

1. zirkónium (CAS 7440-67-7), horčík (CAS 7439-95-4) alebo ich zlúčeniny s veľkosťou častíc menšou ako 60 µm; alebo
2. palivá z bóru (CAS 7440-42-8) alebo karbidu tetrabóru (CAS 12069-32-8) s čistotou 85 % alebo vyššou a veľkosťou častíc menšou ako 60 µm;

6. vojenské materiály obsahujúce zahusťovacie prísady pre uhl'ovodíkové palivá špeciálne namiešané na používanie v plameňometoch alebo zápalnej munícii, ako napríklad kovové stearáty alebo palmáty [napríklad oktal (CAS 637-12-7)] a zahusťovacie prísady M1, M2, a M3;

7. chloristany, chlorečnany a chrómany zmiešané s práškovým kovom alebo s inými zložkami vysokoenergetických palív;

8. sférický hliníkový prášok (CAS 7429-90-5) s veľkosťou častíc 60 µm alebo menšou, vyrobené z materiálu s obsahom hliníka 99 % alebo väčším;

9. subhydrid titánu (TiHn) stechiometrickej ekvivalencie $n = 0.65-1.68$.

Poznámka 1 Palivá leteckých motorov, ktoré sú kontrolované VM 8 c.1. sú hotovými výrobkami a nie ich zložkami.

Poznámka 2 VM 8.c.4.a sa nevzťahuje na zmesi hydrazínu, ktoré sú špeciálne namiešané pre riadenie procesov korózie.

Poznámka 3 VM 8.c.5 sa vzťahuje na výbušniny a palivá bez ohľadu na to, či kovy alebo zliatiny sú zapuzdrené do hliníka, horčíka, zirkónia alebo berýlia.

Poznámka 4 VM 8.c.5.b.2. sa nevzťahuje na bór a karbid tetrabóru obohatený o bór-10 (20 % alebo viac celkového obsahu bóru-10).

Poznámka 5 VM 8.c.5.b sa vzťahuje iba na kovové palivá vo forme častíc, ak sa zmiešavajú s inými látkami na účely vytvorenia zmesi špeciálne namiešanej na vojenské účely, ako sú napr. suspenzie pohonných hmôt, tuhé pohonné hmoty alebo pyrotechnické zmesi.

d. Oxidačné činidlá a ich zmesi:

1. ADN (dinitroamid amoniaku alebo SR 12) (CAS 140456-78-6);
2. AP (chloristan amónny) (CAS 7790-98-9);
3. zlúčeniny zložené z fluóru a ktorejkoľvek z nasledujúcich látok:

a. iné halogény;

b. kyslík; alebo

c. dusík;

Poznámka 1 VM 8.d.3 sa nevzťahuje na fluorid chloritý. (CAS 7790-91-2)

Poznámka 2 VM 8.d.3 sa nevzťahuje na fluorid dusitý (CAS 7783-54-2) v plynom skupenstve.

4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diazetidín) (CAS 78246-06-7);
5. HAN (dusičnan hydroxylamónny) (CAS 13465-08-2);
6. HAP (chloristan hydroxylamónny) (CAS 15588-62-2);
7. HNF (hydrazinium nitroformiát) (CAS 20773-28-8);
8. nitrát hydrazínu (CAS 37836-27-4);
9. chloristan hydrazínu (CAS 27978-54-7);
10. kvapalné oxidačné činidlá obsiahnuté v alebo obsahujúce inhibovanú kyselinu dusičnú s červeným dymom (IRFNA) (CAS 8007-58-7).

Poznámka VM 8.d.10 sa nevzťahuje na neinhibovanú kyselinu dusičnú s červeným dymom.

e. Spojovacie látky, zmäkčovadlá, monoméry a polyméry:

1. AMMO (azidometylmetyloketán a jeho polyméry) (CAS 90683-29-7) (pozri tiež VM 8.g.1, ktorý uvádza jeho "prekurzory");
2. BAMO (bisazidometyloketán a jeho polyméry) (CAS 17607-20-4) (pozri tiež VM 8.g.1, ktorý uvádza jeho "prekurzory");
3. BDNPA (bis (2,2-dinitropropyl)acetál) (CAS 5108-69-0);
4. BDNPF (bis (2,2-dinitropropyl)formál) (CAS 5917-61-3);
5. BTTN (butántrioltrinitrát) (CAS 6659-60-5) (pozri tiež VM 8.g.8, ktorý uvádza jeho "prekurzory");
6. energetické monoméry, zmäkčovadlá alebo polyméry špeciálne namiešané na vojenské účely, ktoré obsahujú ktorúkoľvek z týchto skupín:
  - a. nitroskupiny;
  - b. azidoskupiny;
  - c. nitrátové skupiny;
  - d. nitrázové skupiny; alebo
  - e. difluóraminoskupiny;
7. FAMAO (3-difluóraminometyl-3-azidometyl oxetán) a jeho polyméry;

8. FEFO (bis-(2-fluór-2,2-dinitroetyl) formál) (CAS 17003-79-1);
  9. FPF-1 (poly-2,2,3,3,4,4-hexafluórpentán-1,5-diol formál) (CAS 376-90-9);
  10. FPF-3 (poly-2,4,4,5,5,6,6-heptafluór-2-tri-fluórmetyl-3-oxaheptán-1,7-diol formál);
  11. GAP (glycidylazid polymér) (CAS 143178-24-9) a jeho deriváty;
  12. HTPB (polybutadién ukončený hydroxylovou skupinou) s funkčnosťou hydroxylovej skupiny rovnajúcou sa alebo vyššou ako 2,2 a nižšou alebo rovnajúcou sa 2,4, a hydroxylovej hodnoty nižšej ako 0,77 meq/g, a s viskozitou pri teplote 30 °C menšou ako 47 poise (CAS 69102-90-5);
  13. poly (epichlórhydrín) s funkčnosťou alkoholovej skupiny s molekulovou hmotnosťou menšou ako 10 000, tento:
    - a. poly(epichlórhydríndiol);
    - b. poly(epichlórhydríntriol);
  14. NENA (nitrátoetylnitramínové zlúčeniny) (CAS 17096-47-8, 85068-73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 a 85954-06-9);
  15. PGN (poly-GLYN, polyglycidylnitrát alebo poly (nitrátometyl oxirán) (CAS 27814-48-8);
  16. Poly-NIMMO (polynitrátometylmetyloxetán) alebo poly-NMMO (poly[3-nitrátometyl-3-metyloxetán]) (CAS 84051-81-0);
  17. polynitroortokarbonáty;
  18. TVOPA (1,2,3-tris[1,2-bis(difluóramino)etoxy] propán alebo tris vinoxu propán adukt) (CAS 53159-39-0).
- f. "Prísady":
1. zásaditý salicylát medi (CAS 62320-94-9);
  2. BHEGA (bis-(2-hydroxyetyl) glykolamid) (CAS 17409-41-5);
  3. BNO (butadiénitriloxid) (CAS 9003-18-3);
  4. deriváty ferocénu:
    - a. butacén (CAS 125856-62-4);
    - b. katocén (2,2-bis-etylferocenyl propán) (CAS 37206-42-1);
    - c. ferocén karboxylové kyseliny vrátane:

ferocén karboxylovej kyseliny CAS 1271-42-7) 1,1'-ferocén dikarboxylovej kyseliny (CAS 1293-87-4);
    - d. n-butyl-ferocén (CAS 31904-29-7);
    - e. iné adukované polymérové deriváty ferocénu;

5. beta-resorcylát olova (CAS 20936-32-7);
6. citrát olova (CAS 14450-60-3);
7. olovnato-meďnaté cheláty beta-resorcylátu alebo salicylátov (CAS 68411-07-4);
8. maleát olova (CAS 19136-34-6);
9. salicylát olova (CAS 15748-73-9);
10. stannát olova (CAS 12036-31-6);
11. MAPO (tris-1-(2-metyl)aziridiny fosfín oxid) (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (bis(2-metyl aziridiny) 2-(2-hydroxypropánoxy) propylamino fosfín oxid); a iné deriváty MAPO;
12. metyl BAPO (bis(2-metyl aziridiny) metylamino fosfín oxid) (CAS 85068-72-0);
13. N-metyl-p-nitroanilín (CAS 100-15-2);
14. 3-Nitrazo-1,5-pentán diizokyanát (CAS 7406-61-9);
15. organokovové spojovacie látky:
  - a. titaničitan neopentyl[diallyl]oxy, tri[dioktyl] fosfát (CAS 103850-22-2); známy tiež ako titán IV, 2,2[bis 2-propenolát-metyl, butanolát, tris (dioktyl) fosfát] (CAS 110438-25-0); alebo LICA 12 (CAS 103850-22-2);
  - b. titán IV, [(2-propenolát-1) metyl, n-propanolátmetyl] butanolát-1, tris[dioktyl] pyrofosfát alebo KR3538;
  - c. titán IV, [(2-propenolát-1) metyl, n-propanolátmetyl] butanolát-1, tris(dioktyl)fosfát;
16. polykyanodifluóraminoetylénoxid;
17. polyfunkčné aziridínové amidy s izoftalátovými, trimesickými (BITA alebo butylénimín trimesamid), izokyanurickými alebo trimetyladipickými štruktúrami hlavného reťazca a 2-metylovými alebo 2-etylovými náhradami na aziridínovom prstenci;
18. propylénimín (2-metylaziridín) (CAS 75-55-8);
19. práškový oxid železitý (Fe_2O_3) (CAS 1317-60-8) so špecifickým povrchom viac ako $250 \text{ m}^2/\text{g}$ a s priemernou veľkosťou častíc $3,0 \text{ nm}$ alebo menšou;
20. TEPAN (tetraetylnpentaamínakrylonitril) (CAS 68412-45-3); kyanoetylované polyamíny a ich soli;
21. TEPANOL (tetraetylnpentaamínakrylonitrilglycidol) (CAS 68412-46-4); kyanoetylované polyamíny adukované s glycidolom a ich soli;
22. TPB (trifenyl bizmut) (CAS 603-33-8).

g. "Prekurzory":

Dôležité upozornenie Vo VM 8.g sa odkazuje na uvedené "energetické materiály" vyrobené z týchto látok.

1. BCMO (bischlórmetyloxtán) (CAS 142173-26-0) (pozri tiež VM 8.e.1 a e.2);
2. soľ dinitroazetidín-t-butylu (CAS 125735-38-8) (pozri tiež VM 8.a.28);
3. HBIW (hexabenzylhexaazaizowurtzitan) (CAS 124782-15-6) (pozri tiež VM 8.a.4);
4. TAIW (tetraacetyldibenzylhexaazaizowurtzitan) (pozri tiež VM 8.a.4) (CAS 182763-60-6);
5. TAT (1,3,5,7 tetraacetyl-1,3,5,7-tetraaza cyklo-oktán) (CAS 41378-98-7) (pozri tiež VM 8.a.13);
6. 1,4,5,8-tetraazadekalín (CAS 5409-42-7) (pozri tiež VM 8.a.27);
7. 1,3,5-trichlórbenzén (CAS 108-70-3) (pozri tiež VM 8.a.23);
8. 1,2,4-trihydroxybután (1,2,4-butántriol) (CAS 3068-00-6) (pozri tiež VM 8.e.5).

Poznámka 5 Nepoužíva sa od roku 2009.

Poznámka 6 VM 8 sa nevzťahuje na nasledujúce látky, pokiaľ nie sú zlúčené alebo zmiešané s "energetickým materiálom" uvedeným vo VM 8.a alebo s práškovými kovmi uvedenými vo VM 8.c:

- a. pikrát amónny (CAS 131-74-8);
- b. čierny pušný prach;
- c. hexanitrodifenylamín (CAS 131-73-7);
- d. difluóramín (CAS 10405-27-3);
- e. nitrátový škrob (CAS 9056-38-6);
- f. dusičnan draselný (CAS 7757-79-1);
- g. tetranitronaftalén;
- h. trinitroanizol;
- i. trinitronaftalén;
- j. trinitroxylén;
- k. N-pyrolidinón; 1-metyl-2-pyrolidinón (CAS 872-50-4);
- l. dioktylmaleát (CAS 142-16-5);
- m. etylhexylakrylát (CAS 103-11-7);
- n. trietylhlínik (TEA) (CAS 97-93-8), trimetylhlínik (TMA) (CAS 75-24-1) a iné pyroforické alkyly kovov a aryly lítia, sodíka a horčíka, zinku alebo bóru;

- o. nitrocelulóza (CAS 9004-70-0);
- p. nitroglycerín (alebo glyceroltrinitrát, trinitroglycerín) (NG) (CAS 55-63-0);
- q. 2,4,6-trinitrotoluén (TNT) (CAS 118-96-7);
- r. etyléndiamíndinitrát (EDDN) (CAS 20829-66-7);
- s. pentaerytritoltetranitrát (PETN) (CAS 78-11-5);
- t. azid olova (CAS 13424-46-9), normálny styfnát olova (CAS 15245-44-0) a zásaditý styfnát olova (CAS 12403-82-6), výbušné pušné prachy alebo zlučniny pušných prachov obsahujúce aziidy alebo azidové komplexy;
- u. trietylenglykoldinitrát (TEGDN) (CAS 111-22-8);
- v. 2,4,6-trinitrorezorcinol (styfnová kyselina) (CAS 82-71-3);
- w. dietyldifenyl močovina (CAS 85-98-3); dimetyldifenyl močovina (CAS 611-92-7); metyletyldifenyl močovina [centrality];
- x. N,N-difenylmočovina (nesymetrická difenylmočovina) (CAS 603-54-3);
- y. metyl-N,N-difenylmočovina (metyl nesymetrická difenylmočovina) (CAS 13114-72-2);
- z. etyl-N,N-difenylmočovina (etyl nesymetrická difenylmočovina) (CAS 64544-71-4);
- aa. 2-Nitrodifenylamín (2-NDPA) (CAS 119-75-5);
- bb. 4-Nitrodifenylamín (4-NDPA) (CAS 836-30-6);
- cc. 2,2-dinitropropanol (CAS 918-52-5);
- dd. nitroguanidín (CAS 556-88-7) (pozri položku 1C011.d v zozname položiek dvojakeho použitia EÚ).

VM 9 **Vojenské plavidlá (hladinové alebo podvodné), špeciálne námorné zariadenia, príslušenstvo, súčasti a iné hladinové plavidlá:**

Dôležité upozornenie V súvislosti s navádzacími a navigačnými zariadeniami pozri VM 11.

a. Plavidlá a súčasti:

1. Plavidlá (hladinové alebo podvodné) špeciálne navrhnuté a skonštruované alebo modifikované na vojenské účely, bez ohľadu na aktuálny stav opravy alebo prevádzkové podmienky, a obsahujúce alebo neobsahujúce nosné zbraňové systémy alebo opancierovanie, trupy lodí alebo ich časti pre takéto plavidlá a súčasti špeciálne navrhnuté na vojenské účely;
2. Iné hladinové plavidlá ako plavidlá uvedené vo VM 9.a.1, ktoré majú na plavidla pripevnené alebo doň zabudované:
  - a. automatické zbrane kalibru 12,7 mm alebo viac uvedené vo VM 1 alebo zbrane uvedené vo VM 2, VM 4, VM 12 alebo VM 9 alebo "osadenia" či montážne miesta pre tieto zbrane;

Technická poznámka

"Osadenie" sa vzťahuje na uchytenie zbrane alebo zosilnenie konštrukcie na účely inštalácie zbraní.

- b. systémy riadenia palby uvedené vo VM 2
- c. so obidvoma týmito vlastnosťami:
  - 1. chemická, biologická, rádiologická a jadrová ochrana (CBRN), a
  - 2. "zvlhčovací alebo omývací dekontaminačný systém" určený na dekontaminačné účely; alebo

Technické poznámky:

- 1. "CBRN ochrana" je uzavretý vnútorný priestor s funkciami, ako je napr. ochrana proti pretlaku, izolácia ventilačných systémov, obmedzený počet vetracích otvorov s filterami CBRN a obmedzený počet vchodov pre posádku so vzduchovými uzávermi.
  - 2. "Zvlhčovací alebo omývací dekontaminačný systém" je systém ostrekovania morskou vodou, ktorý dokáže súčasne zvlhčovať vonkajšiu konštrukciu a paluby plavidla.
- d. aktívne obranné zbraňové systémy uvedené vo VM 4.b., VM 5.c. alebo VM 11a. ktoré majú ktorúkoľvek z týchto charakteristík:
    - 1. "ochrana CBRN";
    - 2. trup plavidla a vrchná konštrukcia špeciálne navrhnutá na zníženie profilu detekovateľného radarom;
    - 3. zariadenia na zníženie tepelného rozlíšenia (napr. systém chladenia výfukových plynov) okrem zariadení špeciálne navrhnutých na zvýšenie celkovej účinnosti energetickej centrály alebo zníženie vplyvu na životné prostredie; alebo
    - 4. demagnetizačný systém navrhnutý na zníženie magnetických rozlišovacích znakov celého plavidla;
- b. Motory a pohonné systémy špeciálne konštruované a navrhnuté na vojenské účely a ich súčasti špeciálne konštruované na vojenské účely:
    - 1. Dieselové motory špeciálne navrhnuté a skonštruované pre ponorky so všetkými týmito charakteristikami:
      - a. energetický výkon 1,12 MW (1 500 koní) alebo väčší a
      - b. rýchlosť otáčok 700 rpm alebo väčšia.
    - 2. Elektrické motory špeciálne navrhnuté a skonštruované pre ponorky, ktoré majú všetky tieto charakteristiky:
      - a. energetický výkon väčší ako 0,75 MW (1 000 koní);
      - b. rýchly spätný chod;
      - c. Chladenie kvapalinou; a
      - d. úplne uzatvorené.

3. Nemagnetické dieselové motory, ktoré majú všetky tieto charakteristiky:
  - a. energetický výkon 37,3 MW (50 koní) alebo väčší a
  - b. nemagnetický obsah presahujúci 75 % z celkovej hmotnosti;
4. 'Pohon nezávislý na vzduchu' (AIP) špeciálne navrhnutý pre ponorky;

Technická poznámka

'Pohon nezávislý na vzduchu' (AIP) umožňuje pohonnému systému ponorených ponoriek fungovať bez prísunu atmosférického kyslíka dlhšie, ako by to inak umožnili batérie. Na účely VM 9.b.4 AIP nezahŕňajú pohonné systémy využívajúce jadrovú energiu.

- c. Snímacie zariadenia používané pod vodou špeciálne navrhnuté a skonštruované na vojenské účely a ich ovládanie a súčasti špeciálne navrhnuté a skonštruované na vojenské účely;
- d. protiponorkové a protitorpédové ochranné siete špeciálne navrhnuté a skonštruované na vojenské účely;
- e. Nepoužíva sa od roku 2003.
- f. Zariadenia na prienik do trupov plavidiel a konektory špeciálne navrhnuté a skonštruované na vojenské účely, ktoré umožňujú interakciu s externými zariadeniami plavidiel a súčasti špeciálne navrhnuté a skonštruované na vojenské účely;

Poznámka: VM 9.f. zahŕňa konektory pre plavidlá obsahujúce jeden alebo viacero vodičov koaxiálneho alebo vlnovodného typu a zariadenia na prienik do trupov pre plavidlá, ktoré sú schopné zachovať si nepriepustnosť zvonku a udržať si požadované charakteristiky v morskej hĺbke presahujúcej 100 m; a konektory z optických vlákien a zariadenia na prienik do trupov plavidiel z optických vlákien špeciálne navrhnuté a určené na vysielanie "laserového" lúča bez ohľadu na hĺbku. VM 9.f sa nevzťahuje na bežné pohonové hriadele a hydrodynamické zariadenia na prienik do trupov plavidiel trupov s riadenou osou.

- g. Tlmičové ložiská a ich súčasti a zariadenia obsahujúce tieto ložiská špeciálne navrhnuté a skonštruované na vojenské účely, ktoré majú ktorúkoľvek z týchto charakteristík:
  1. plynové alebo magnetické vznášanie;
  2. riadenie aktívnych rozlišovacích znakov; alebo
  3. riadenie potláčania vibrácií.

VM 10

"Lietadlá", "prostriedky ľahšie ako vzduch", bezpilotné vzdušné prostriedky, letecké motory a zariadenia "lietadiel", súvisiace zariadenia a súčasti, špeciálne navrhnuté a skonštruované alebo upravené na vojenské účely: Dôležité upozornenie:

Dôležité upozornenie V súvislosti s navádzacími a navigačnými zariadeniami pozri VM 11.

- a. Bojové "lietadlá" a pre ne špeciálne navrhnuté a skonštruované súčasti.
- b. Ostatné "lietadlá" a "prostriedky ľahšie ako vzduch" špeciálne navrhnuté alebo modifikované na vojenské účely, vrátane vojenského prieskumu, útoku, vojenského výcviku, prepravy a vysadzovania jednotiek alebo vojenského materiálu, logistickej podpory a ich špeciálne navrhnuté súčasti.

- c. Bezpilotné vzdušné prostriedky a súvisiace zariadenia, špeciálne navrhnuté alebo modifikované na vojenské účely, a ich špeciálne navrhnuté súčasti:
1. bezpilotné vzdušné prostriedky vrátane diaľkovo ovládaných leteckých prostriedkov (RPV) a samostatné programovateľné prostriedky a "prostriedky ľahšie ako vzduch";
  2. pridružené odpaľovacie zariadenia a zariadenia pozemnej podpory;
  3. súvisiace zariadenia na velenie a riadenie.
- d. Letecké motory špeciálne navrhnuté alebo modifikované na vojenské účely a ich špeciálne navrhnuté súčasti.
- e. Zariadenia lietadiel na používanie vo vzduchu vrátane zariadení zabezpečujúcich doplňovanie paliva vo vzduchu špeciálne navrhnuté na používanie "lietadlami" uvedenými vo VM 10.a alebo VM 10.b alebo letecké motory uvedené vo VM 10.d, a ich špeciálne navrhnuté súčasti.
- f. Tlakové zariadenia na doplňovanie paliva špeciálne navrhnuté na zjednodušenie operácií vo vyhradených oblastiach a pozemné zariadenia, vyvinuté špeciálne pre "lietadlá", ktoré sú uvedené vo VM 10.a alebo VM 10.b alebo pre letecké motory uvedené vo VM 10.d.
- g. Vojenské ochranné prilby a ochranné masky a ich špeciálne navrhnuté súčasti, pretlakové dýchacie zariadenia a čiastočne pretlakové odevy používané v "lietadlách", anti-g obleky, konvertory kvapalného kyslíka používané v "lietadlách" alebo strelách a katapulty a kazetové odpaľovacie zariadenia na núdzový únik osádky z "lietadiel".
- h. Padáky, padákové krídla a ďalej uvedené súvisiace zariadenia a ich špeciálne navrhnuté súčasti:
1. Padáky nešpecifikované inde v zozname vojenského materiálu EÚ
  2. Padákové krídla
  3. Zariadenie špeciálne navrhnuté pre parašutistov vo veľkých výškach (napr. obleky, špeciálne prilby, dýchacie systémy, navigačné zariadenia).
- i. Automatické pilotné systémy pre náklady zhadzované padákom; zariadenia špeciálne navrhnuté alebo modifikované na vojenské účely pre riadené otváracie zoskoky v ľubovoľnej výške, vrátane kyslíkových zariadení.

Poznámka 1 VM 10.b sa nevzťahuje na "lietadlá" alebo ich varianty špeciálne skonštruované na vojenské použitie, ktoré majú všetky tieto charakteristiky:

- a. nie sú konfigurované na vojenské účely a nie sú vybavené zariadeniami alebo príslušenstvom, ktoré je špeciálne navrhnuté alebo modifikované na vojenské účely a
- b. sú certifikované na civilné použitie úradom pre civilné letectvo v členskom štáte alebo v členskom štáte Wassenaarského usporiadania.

Poznámka 2 VM 10.d.sa nevzťahuje na:

- a. letecké motory určené alebo modifikované na vojenské účely, ktoré boli certifikované prostredníctvom úradu pre civilné letectvo v členskom štáte alebo v členskom štáte Wassenaarského usporiadania na používanie v "civilných lietadlách", alebo ich špeciálne navrhnuté súčasti;

- b. piestové motory alebo ich špeciálne navrhnuté súčasti s výnimkou tých, ktoré sú špeciálne navrhnuté pre bezpilotné vzdušné prostriedky.

Poznámka 3 VM 10.b a VM 10.d v súvislosti so špeciálne navrhnutým súčastami a súvisiacimi zariadeniami pre nevojenské "lietadlá" alebo letecké motory modifikované na vojenské účely sa vzťahujú len na tie vojenské súčasti a na zariadenia súvisiace s vojenskými zariadeniami, ktoré sú vyžadované na modifikáciu na vojenské účely.

VM 11 **Elektronické zariadenia neuvedené v iných položkách Spoločného zoznamu vojenského materiálu EÚ a špeciálne navrhnuté súčasti pre ne:**

- a. Elektronické zariadenia špeciálne navrhnuté na vojenské účely.

Poznámka VM 11.a zahŕňa:

- a. Elektronické prostriedky obrany a elektronické zariadenia na boj proti obrane (t. j. zariadenia určené pre zavádzanie vonkajších alebo chybných signálov do radarov alebo rádiokomunikačných prijímačov alebo signálov inak prerušujúcich príjem, prevádzku a efektívnosť elektronických prijímačov nepriateľa vrátane ich prostriedkov obrany), vrátane zariadení na rušenie a odrušovanie.
- b. Rýchlofrekvenčné trubice (Frequency agile tubes).
- c. Elektronické systémy alebo zariadenia určené buď na prieskum a monitorovanie elektromagnetického spektra pre vojenské spravodajstvo, alebo na bezpečnostné účely alebo na obranu proti takémuto prieskumu alebo monitorovaniu.
- d. Prostriedky obrany používané pod vodou, vrátane akustických a magnetických rušiacich zariadení a lákadiel, zariadení určených na zavedenie vonkajších alebo chybných signálov do sonarových prijímačov.
- e. Zariadenia na bezpečné spracovávanie dát, zariadenia na zabezpečovanie dát a ich prenosu a bezpečnostné komunikačné zariadenia využívajúce procesy šifrovania.
- f. Zariadenia na identifikáciu, autentifikáciu a vkladanie kľúčov a zariadenia na správu, výrobu a distribúciu kľúčov.
- g. Navigačné a navigačné zariadenia.
- h. Digitálne zariadenia pre rádiovú komunikáciu využitím troposférického rozptylu.
- i. Digitálne demodulátory špeciálne navrhnuté na získavanie spravodajských informácií zachytávaním signálov;
- j. "Automatizované systémy velenia a riadenia".

Dôležité upozornenie: Pre softvér súvisiaci s vojenským "softvérovo" definovaným rádiom (SDR) pozri VM 21.

- b. Zariadenia na rušenie globálnych navigačných satelitných systémov (GNSS).

VM 12 **Systémy zbraní s vysokou kinetickou energiou a súvisiace zariadenia a ich špeciálne navrhnuté súčasti:**

- a. systémy zbraní s kinetickou energiou špeciálne navrhnuté na zničenie alebo na znemožnenie splnenia úlohy cieľa;

- b. špeciálne navrhnuté skúšobné a hodnotiace zariadenia a skúšobné modely, vrátane diagnostických prístrojov a cieľov, pre dynamické skúšanie projektilov a systémov kinetickej energie. Dôležité upozornenie:

Dôležité upozornenie V súvislosti so systémami zbraní, ktoré využívajú malokalibrovú muníciu alebo využívajú len chemický pohon a príslušnú muníciu, pozri VM 1 až VM 4.

Poznámka 1 VM 12, ak sú špeciálne navrhnuté na zbraňové systémy kinetickej energie, zahŕňajú:

- a. pohonné odpaľovacie systémy schopné zrýchliť hmotu ťažšiu ako 0,1 g na rýchlosti presahujúce 1,6 km/s, v režime jednoduchej alebo rýchlej palby;
- b. výrobu primárnej energie, elektrické obrnenie, skladovanie energie, tepelné riadenie, klimatizáciu, zariadenia na manipuláciu s palivami; a elektrické rozhrania medzi napájaním energiou, zbraňami a elektrickým pohonom streleckých veží;
- c. zisťovanie cieľa, sledovanie, stopovanie, riadenie a kontrolu palby a systémy na hodnotenie škôd;
- d. navádzanie na cieľ, systémy na riadenie alebo odkláňanie pohonu (bočná akcelerácia) projektilov.

Poznámka 2 VM 12 sa vzťahuje na systémy zbraní používajúce ktorejkoľvek z nasledujúcich spôsobov pohonu:

- a. elektromagnetický;
- b. elektrotepelný;
- c. plazma;
- d. Lahké plyny; alebo
- e. chemický (ak sa používa v kombinácii s akýmkoľvek z vyššie uvedených).

VM 13

Obrnené alebo ochranné zariadenia, konštrukcie a súčasti:

- a. Pancierové pláty, ktoré majú ktorúkoľvek z týchto charakteristík:
  1. Vyrobené tak, aby vyhovovali požiadavkám vojenských noriem alebo špecifikácií; alebo
  2. sú vhodné na vojenské použitie.
- b. Konštrukcie z kovových alebo nekovových materiálov alebo ich kombinácií špeciálne určené na zabezpečenie balistickej ochrany vojenských systémov a ich špeciálne navrhnuté a skonštruované súčasti.
- c. Prilby vyrobené v súlade s vojenskými normami alebo špecifikáciami alebo porovnateľnými vnútroštátnymi normami a ich špeciálne navrhnuté súčasti (t. j. škrupina prilby, vnútorná výstelka a vypchávk).
- d. Nepriestrelná ochrana tela a ochranné odevy vyrobené v súlade s vojenskými normami alebo špecifikáciami alebo ich ekvivalentmi a ich špeciálne navrhnuté súčasti.

Poznámka 1 VM 13.b zahŕňa materiály špeciálne navrhnuté na výrobu výbušného reaktívneho pancierovania alebo na výstavbu vojenských krytov.

Poznámka 2 VM 13.c sa nevzťahuje na bežné oceľové prilby ani modifikované alebo navrhnuté tak, aby mohli niesť akýkoľvek typ doplnkového zariadenia alebo ním boli priamo vybavené.

Poznámka 3 VM 13.c a d sa nevzťahujú na prilby, nepriestrelnú ochranu tela alebo ochranné odevy, ktorými je užívateľ vybavený pre svoju vlastnú osobnú ochranu.

Poznámka 4 VM13 sa v prípade prilieb špeciálne navrhnutých pre personál, ktorý zneškodňuje bomby, vzťahuje len na tie prilby, ktoré sú špeciálne navrhnuté na vojenské účely.

Dôležité upozornenie 1 Pozri tiež položku 1A005 v Zozname položiek dvojakeho použitia EÚ.

Dôležité upozornenie 2 V prípade "vláknitých alebo vláknových materiálov" používaných na výrobu pancierových častí na telo a prilb pozri položku 1C010 v Zozname položiek dvojakeho použitia EÚ.

VM 14 **'Špecializované zariadenia pre vojenský výcvik' alebo na simuláciu vojenských scenárov, simulátory špeciálne navrhnuté pre výcvik s akoukoľvek strelnou zbraňou alebo zbraňou uvedenou vo VM 1 alebo VM 2 a ich špeciálne navrhnuté súčasti a príslušenstvo:**

Technická poznámka

Výraz 'špecializované zariadenia pre vojenský výcvik' zahŕňa vojenské druhy trénažérov na útoky, operačné letecké trénažéry, trénažéry radarového zameriavania, generátory radarových cieľov, zariadenia na delostrelecký výcvik, trénažéry boja proti ponorkám, letecké simulátory (vrátane odstredivých zariadení pre výcvik pilotov/kozmonautov), radarové trénažéry, trénažéry pre letecké prístroje, trénažéry pre navigáciu a odpaľovanie riadených striel, zariadenia na zachytenie cieľa, bezpilotné "lietadlo", cvičiteľov pre vyzbrojovanie, trénažéry pre bezpilotné "lietadlá", mobilné výcvikové jednotky a výcvikové zariadenia pre pozemné vojenské operácie.

Poznámka 1 VM 14 zahŕňa systémy tvorby obrazu a interaktívnych prostredí pre simulačné zariadenia špeciálne navrhnuté alebo modifikované na vojenské účely.

Poznámka 2 VM 14 sa nevzťahuje na zariadenia, ktoré sú špeciálne navrhnuté na výcvik používania loveckých alebo športových zbraní.

VM 15 **Zobrazovacie alebo obranné zariadenia, špeciálne navrhnuté na vojenské účely, a ich špeciálne navrhnuté súčasti a príslušenstvo:**

- a. zariadenia na záznam a spracovanie obrazu;
- b. kamery, fotografické zariadenia a zariadenia na spracovanie filmov;
- c. zariadenia na zjasnenie obrazu;
- d. zariadenia na infračervené alebo tepelné zobrazovanie;
- e. zobrazovacie zariadenia radarových snímačov;
- f. obranné a protiobrné zariadenia pre zariadenia uvedené vo VM 15.a až VM 15.e.

Poznámka VM 15.f zahŕňa zariadenia, ktoré sú určené na narušovanie prevádzky alebo účinnosti vojenských zobrazovacích systémov alebo na minimalizovanie takýchto rušivých účinkov.

Poznámka 1 Vo VM 15 výraz špeciálne navrhnuté súčasti zahŕňa tieto položky, ak sa používajú ako špeciálne navrhnuté na vojenské účely:

- a. elektrónky na prevod infračerveného obrazu;

- b. elektrónky na zjasnenie obrazu (iné ako tie prvej generácie);
- c. platne s mikrokanálmi;
- d. elektrónky televíznych kamier pre nízke úrovne svetla;
- e. detektorové systavy (vrátane elektronického prepojenia alebo systémov na čítanie);
- f. pyroelektrické elektrónky televíznych kamier;
- g. chladiace systémy pre zobrazovacie systémy;
- h. elektricky spúšťané uzávierky fotochromatického alebo elektropického typu, ktorých rýchlosť uzávierky je nižšia ako 100 μ s, s výnimkou prípadov, keď je uzáver podstatnou súčasťou vysokorychlostných kamier;
- i. inventory obrazu z optických vlákien;
- j. zmiešané polovodičové fotokatódy.

Poznámka 2 VM 15 sa nevzťahuje na "elektrónky na zjasnenie obrazu prvej generácie" alebo zariadenia špeciálne navrhnuté na zabudovanie "elektróniek na zjasnenie obrazu prvej generácie".

Dôležité upozornenie V súvislosti s klasifikáciou zameriavacích zariadení pre zbrane, ktoré obsahujú "elektrónky na zjasnenie obrazu prvej generácie", pozri VM 1, VM 2 a VM 5.a.

Dôležité upozornenie: Pozri tiež 6A002.a.2 a 6A002.b v Zozname položiek dvojakého použitia EÚ.

VM 16 **Výkovky, odliatky a iné nedokončené výrobky, ktoré sú špeciálne navrhnuté pre položky špecifikované prostredníctvom VM 1 až VM 4, VM 6, VM 9, VM 10, VM 12 alebo VM 19.**

Poznámka: VM 16 sa vzťahuje na nedokončené výrobky, ak sa dajú identifikovať na základe zloženia materiálu, geometrie alebo funkcie.

VM 17 **Rozličné zariadenia, materiály a 'knižnice' a ich špeciálne určené súčasti:**

- a. Samostatné potápacie prístroje a prístroje na plávanie pod vodou:
  - 1. prístroje s uzatvoreným alebo polo uzatvoreným obvodom (recyklujúce vzduch) špeciálne navrhnuté na vojenské použitie (t. j. špeciálne navrhnuté tak, aby neboli magnetické);
  - 2. špeciálne navrhnuté súčasti na použitie v konverzii prístrojov s otvoreným obvodom na vojenské účely;
  - 3. výrobky špeciálne určené na vojenské použitie so samostatnou potápacou súpravou a prístrojmi na plávanie pod vodou.
- b. Stavebné zariadenia špeciálne navrhnuté na vojenské účely.
- c. Príslušenstvo, nátery, opláštenia a úpravy na potlačenie rozlišovacích znakov, špeciálne navrhnuté na vojenské účely.
- d. Zariadenia pre terénnych technikov a špecialistov špeciálne navrhnuté na používanie v bojových zónach.

- e. "Roboty", ovládače "robotov" a "koncové efekторы" "robotov", ktoré sa vyznačujú ktoroukoľvek z nasledujúcich charakteristík:
1. špeciálne navrhnuté na vojenské účely;
  2. obsahujúce prostriedky ochrany hydraulických vedení pred externe spôsobeným prerazením balistickými úlomkami (napríklad zahrnutím samotiesniaceho vedenia) a navrhnuté na používanie hydraulických kvapalín s bodom vzplanutia vyšším ako 839 K (566 °C); alebo
  3. špeciálne navrhnuté alebo označené na prevádzku v prostredí s elektromagnetickými pulzmi (EMP).

Technická poznámka

Elektromagnetické impulzy sa nevzťahujú na neúmyselnú interferenciu spôsobenú elektromagnetickým žiarením z neďalekých zariadení (napr. strojových zariadení, prístrojov alebo elektronických zariadení) alebo bleskom.

- f. 'Knižnice' (parametrické technické databázy) špeciálne navrhnuté na vojenské účely so zariadeniami uvedenými v Spoločnom zozname vojenského materiálu EÚ.
- g. Zariadenia na generáciu jadrovej energie alebo pohonu, vrátane "jadrových reaktorov", špeciálne navrhnutých na vojenské účely a ich súčasti špeciálne určené alebo 'modifikované' na vojenské účely.
- h. Zariadenia a materiál, s náterom alebo inou úpravou na potlačenie rozlišovacích znakov, špeciálne navrhnuté na vojenské účely, iné ako tie, ktoré sú uvedené v iných položkách Spoločného zoznamu vojenského materiálu EÚ.
- i. Simulačné zariadenia špeciálne navrhnuté pre vojenské "jadrové reaktory".
- j. Pojazdné opravárenské dielne špeciálne navrhnuté alebo 'modifikované' na údržbu vojenských zariadení.
- k. Poľné generátory špeciálne navrhnuté alebo 'modifikované' na vojenské účely.
- l. Kontajnery, ktoré sú špeciálne navrhnuté alebo 'modifikované' na vojenské účely.
- m. Trajekty, iné ako tie, ktoré sú uvedené v iných položkách Spoločného vojenského zoznamu EÚ, mosty a pontóny, špeciálne navrhnuté na vojenské účely.
- n. Skúšobné modely špeciálne navrhnuté na "vývoj" položiek, ktoré sú kontrolované prostredníctvom VM 4, VM 6, VM 9 alebo VM 10.
- o. Vybavenie na ochranu pred laserom (napr. ochrana očí a senzorov) špeciálne navrhnuté na vojenské účely.
- p. "Palivové články" iné ako sú uvedené inde v zozname vojenského materiálu EÚ špeciálne navrhnuté alebo 'modifikované' na vojenské použitie.

Technické poznámky:

1. Na účely VM 17 znamená výraz 'knihnica' (parametrická technická databáza) súbor technických informácií vojenského charakteru, ktorej použitie môže zvýšiť výkonnosť vojenských zariadení alebo systémov.
2. Na účely VM 17 'modifikované' znamená akékoľvek štrukturálne, elektrické, mechanické alebo iné zmeny, na základe ktorých sú nevojenské položky s vojenským využitím rovnocenné položke, ktorá je špeciálne navrhnutá na vojenské účely.

VM 18 **Výrobné zariadenia a súčasti:**

- a. špeciálne navrhnuté alebo modifikované 'výrobné' zariadenia na 'výrobu' výrobkov uvedených v Spoločnom zozname vojenského materiálu EÚ a ich špeciálne navrhnuté súčasti;
- b. špeciálne navrhnuté zariadenia na environmentálne skúšky a ich špeciálne navrhnuté vybavenie, na certifikáciu, kvalifikáciu alebo skúšanie výrobkov uvedených v Spoločnom zozname vojenského materiálu EÚ.

Technická poznámka

Na účely VM 18 pojem 'výroba' zahŕňa konštrukciu, posúdenie, výrobu, skúšanie a kontrolu.

Poznámka VM 18.a a VM 18.b zahŕňajú tieto zariadenia:

- a. kontinuálne nitrátory;
- b. prístroje na testovanie v odstredivkách alebo zariadenia, ktoré sa vyznačujú akýmikoľvek z týchto charakteristík:
  1. poháňané motorom alebo motormi s celkovým menovitým výkonom väčším ako 298 kW (400 koní);
  2. schopné niesť užitočné zaťaženie 113 kg alebo viac; alebo
  3. schopné vyvíjať odstredivé zrýchlenie 8 g alebo viac na užitočné zaťaženie 91 kg alebo viac;
- c. dehydratačné lisy;
- d. závitkové lisy špeciálne navrhnuté alebo modifikované na lisovanie vojenských výbušnín;
- e. rezacie stroje na rezanie lisovaných propelentov na požadovanú veľkosť;
- f. dražovacie bubny s priemerom 1,85 m alebo väčším a s kapacitou výrobkov nad 227 kg;
- g. kontinuálne miešačky na pevné propelenty;
- h. prúdové mlyny na drvenie a mletie prísad na vojenské výbušniny;
- i. zariadenia pre zabezpečenie sféricity a jednotnej veľkosti častíc v kovových práškoch uvedených vo VM 8.c.8.;
- j. konvekčné prúdové konvertory na konverziu materiálov uvedených vo VM 8.c.3.

VM 19 **Systémy zbraní s usmernenou energiou (DEW), súvisiace alebo obranné zariadenia a skúšobné modely a ich špeciálne navrhnuté súčasti:**

- a. "laserové" systémy špeciálne navrhnuté na zničenie alebo znemožnenie splnenia úlohy cieľa;

- b. systémy s vyžarovaním častíc, ktoré sú schopné zničiť alebo znemožniť splnenie úlohy cieľa;
- c. systémy s vysokou rádiovou frekvenciou (RF) schopné zničiť alebo znemožniť splnenie úlohy cieľa;
- d. zariadenia špeciálne navrhnuté na odhaľovanie alebo identifikovanie systémov alebo na obranu pred systémami, ktoré sú uvedené vo VM 19.a. až VM 19.c.;
- e. modely fyzických skúšok pre systémy, zariadenia a súčasti, ktoré sú uvedené vo VM 19;
- f. "laserové" systémy špeciálne navrhnuté na spôsobenie trvalého oslepnutia nevylepšeného videnia, t. j. obnažené oči alebo oči s korektívnymi pomôckami.

Poznámka 1 Systémy zbraní s usmernenou energiou (DEW), ktoré sú kontrolované prostredníctvom VM 19, zahŕňujú systémy, ktorých schopnosť je odvodená z riadeného uplatňovania týchto položiek:

- a. "lasery" s dostatočnou výkonnosťou na ničenie podobné účinkom konvenčnej munície;
- b. urýchľovače častíc, ktoré vysielajú lúč nabitých alebo neutrálnych častíc s deštruktívnou silou;
- c. vysieláče rádiových lúčov vysokej pulznej sily alebo vysokej priemernej sily, ktoré vytvárajú polia s dostatočnou intenzitou na zneškodnenie elektronických obvodov vzdialeného cieľa.

Poznámka 2 VM 19 zahŕňa tieto položky, ak sú špeciálne navrhnuté na systémy zbraní s usmernenou energiou (DEW):

- a. zariadenia na výrobu primárnej energie, skladovanie energie, rozvod, úpravu energie, alebo na manipuláciu s palivami;
- b. systémy na zameranie a sledovanie cieľa;
- c. systémy schopné vyhodnotiť poškodenie cieľa, zničiť alebo znemožniť splnenie úlohy;
- d. zariadenia na manipulovanie s lúčom, jeho rozírovanie alebo zameriavanie;
- e. zariadenia so schopnosťou rýchleho otáčania vyžarujúceho lúča na operácie s viacerými cieľmi;
- f. prispôsobiteľné zariadenia na optické a fázové združovanie;
- g. prúdové injektory na negatívne vodíkové iónové lúče;
- h. súčiastky urýchľovačov "určené na vesmírne použitie";
- i. zariadenia na zužovanie negatívnych iónových lúčov;
- j. zariadenia na kontrolu a otáčanie vysokoenergetických iónových lúčov;
- k. fólie pre neutralizovanie lúčov negatívnych vodíkových izotopov "určené na vesmírne použitie".

VM 20 Kryogénne a "supravodivé" zariadenia a pre nešpeciálne určené súčasti a príslušenstvo:

- a. Zariadenia špeciálne navrhnuté alebo konfigurované tak, aby boli inštalované vo vozidlách na vojenské pozemné, námorné, vzdušné alebo vesmírne využitie schopné prevádzky počas pohybu a vytvárať alebo udržiavať teploty pod 103 K (- 170 °C).

Poznámka VM 20.a zahŕňa mobilné systémy obsahujúce alebo využívajúce príslušenstvo alebo súčasti vyrobené z nekovových alebo neelektrických vodivých materiálov ako napríklad plasty alebo materiály s epoxidovou impregnáciou.

- b. "Supravodivé" elektrické zariadenia (rotačné stroje a transformátory) špeciálne navrhnuté alebo konfigurované na inštaláciu do vozidiel na vojenské pozemné, námorné, vzdušné alebo vesmírne využitie a schopné prevádzky počas pohybu.

Poznámka VM 20.b sa nevzťahuje na homopolárne hybridné generátory s priamym prúdom, ktoré majú jednopólové armatúry bežného kovu, ktoré sa otáčajú v magnetickom poli vytvorenom supravodivým vinutím, za predpokladu, že tieto supravodivé vinutia sú jedinou supravodivou súčasťou generátora.

VM 21 "Softvér":

- a. "Softvér" osobitne navrhnutý alebo upravený na "vývoj", "výrobu" alebo "používanie" zariadení, materiálov alebo "softvéru" uvedených v Spoločnom zozname vojenského materiálu EÚ.

- b. Špecifický "softvér" okrem "softvéru" uvedeného v VM 21a:

1. "Softvér" špeciálne navrhnutý na vojenské účely a špeciálne navrhnutý na modelovanie, simulovanie alebo vyhodnocovanie vojenských zbraňových systémov;
2. "Softvér" špeciálne navrhnutý na vojenské účely a špeciálne navrhnutý na modelovanie alebo simulovanie scenárov vojenských operácií;
3. "Softvér" na určovanie účinkov konvenčných, jadrových, chemických alebo biologických zbraní;
4. "Softvér" špeciálne navrhnutý na vojenské účely a špeciálne navrhnutý na aplikácie systémov velenia, riadenia, spojenia a informácií (C³I) alebo velenia, riadenia, spojenia, počítačov a informácií (C⁴I).

- c. "Softvér" neuvedený vo VM 21.a, b.1 alebo b.2, špeciálne navrhnutý alebo modifikovaný tak, aby umožnil zariadeniam, ktoré nie sú uvedené v Spoločnom vojenskom zozname EÚ, vykonávať vojenské funkcie zariadení uvedených v Spoločnom vojenskom zozname EÚ.

VM 22 "Technológia":

- a. "Technológia" iná ako uvedená vo VM 22.b, ktorá "sa vyžaduje" na "vývoj", "výrobu" alebo "používanie" položiek uvedených v Spoločnom zozname vojenského materiálu EÚ.

- b. "Technológia":

1. "technológia", ktorá "sa vyžaduje" na projektovanie, montáž súčastí do a prevádzku, údržbu a opravy kompletných zariadení na výrobu položiek uvedených v Spoločnom zozname vojenského materiálu Európskej únie, aj keď súčasti takýchto výrobných zariadení nie sú uvedené;

2. "technológia", ktorá "sa vyžaduje" na "vývoj" a "výrobu" ručných zbraní, aj keď sa používa len na reprodukcie starožitných ručných zbraní;
3. "technológia", ktorá "sa vyžaduje" na "vývoj", "výrobu" a "používanie" toxikologických látok, súvisiacich zariadení alebo súčastí uvedených vo VM 7.a až VM 7.g;
4. "technológia", ktorá "sa vyžaduje" na "vývoj", "výrobu" a "používanie" "biopolymérov" alebo kultúr špecifických buniek uvedených vo VM.7.h;
5. "technológia", ktorá "sa vyžaduje" výlučne na zavádzanie "biokatalyzátorov" uvedených vo VM 7.i.1 do vojenských nosičov látok alebo vojenského materiálu.

Poznámka 1 "Technológia", ktorá "sa vyžaduje" na "vývoj", "výrobu" alebo "používanie" položiek uvedených v Spoločnom zozname vojenského materiálu EÚ, zostáva pod kontrolu, i keď sa vzťahuje na akúkoľvek položku, ktorá nie je uvedená v Spoločnom zozname vojenského materiálu Európskej únie.

Poznámka 2 VM 22sa nevzťahuje na:

- a. "technológiu", ktorá je minimom potrebným na montáž, prevádzku, údržbu (kontrolu) a opravu tých položiek, ktoré nie sú kontrolované alebo ktorých vývoz sa povolil;
- b. "technológiu", ktorá je "vo verejnej sfére", "základným vedeckým výskumom" alebo minimom potrebných informácií na uplatňovanie patentov;
- c. "technológiu" na magnetickú indukciu, ktorá slúži na nepretržitý pohon vozidiel civilnej prepravy.

VYMEDZENIE POJMOV POUŽITÝCH V TOMTO ZOZNAME

V abecednom poradí nasleduje vymedzenie pojmov používaných v tomto zozname.

Poznámka 1 Vymedzené pojmy platia pre celý zoznam. Odkazy sú čisto poradného charakteru a nemajú žiadny vplyv na všeobecné uplatňovanie definovaných pojmov v celom zozname.

Poznámka 2 Poznámka 2 Slová a pojmy uvedené v tomto zozname vymedzených pojmov majú zadefinovaný význam, iba keď sú uvedené v úvodzovkách (""). Pojmy označené čiarkou a obrátenou čiarkou sú vymedzené v technickej poznámke k uvedenej položke. Inak majú slová a výrazy všeobecne akceptovaný význam (podľa slovníka).

VM 7 **"Prispôbené na použitie vo vojne"**

Akákoľvek modifikácia alebo selekcia (ako napr. zmena čistoty, skladovateľnosť, virulencia, charakteristika šírenia alebo odolnosť voči UV žiareniu) navrhnutá za účelom zvýšenia efektívnosti pri vytváraní strát na ľuďoch alebo živočíchoch, pri poškodzovaní zariadení alebo poškodzovaní úrody alebo životného prostredia.

VM 8 **"Prísady"**

Látky používané v explozívnych zmesiach na zlepšenie ich vlastností.

VM 8, VM 9 a VM 10 **"Lietadlo"**

Vzdušné vozidlo s pevnými krídlami, otáčavými krídlami, rotorom (vrtuľník), sklápacím rotorom alebo so sklápacími krídlami.

VM 11

"Automatizované systémy velenia a riadenia"

Elektronické systémy prostredníctvom ktorých sa vkladajú, spracúvajú a prenášajú informácie nevyhnutné na účinné nasadenie zoskupenia, hlavnej formácie, taktickej formácie, jednotky, lode, podjednotky alebo zbraní, ktoré patria pod príslušné velenie. Na tieto účely sa využíva počítač alebo iný špecializovaný hardvér s cieľom podporiť funkcie organizácie vojenského velenia a riadenia. Hlavné funkcie automatizovaného systému velenia a riadenia sú: účinný automatizovaný zber, zhromažďovanie, ukladanie a spracovanie informácií; znázornenie situácie a okolností, ktoré ovplyvňujú prípravu a výkon bojových operácií; operačné a taktické výpočty na rozdelenie zdrojov medzi bojové zoskupenia alebo prvky operačnej bojovej zostavy alebo bojového nasadenia podľa cieľa alebo etapy operácie; príprava údajov na vyhodnotenie situácie a rozhodovanie v akejkoľvek chvíli počas operácie alebo boja; počítačová simulácia operácií.

VM 22

"Základný vedecký výskum"

Experimentálna alebo teoretická práca vykonávaná predovšetkým na účely získavania nových poznatkov o základných princípoch javov alebo pozorovateľných skutočností, ktorá nie je primárne zameraná na konkrétny praktický účel alebo cieľ.

VM 7 a 22

"Biokatalyzátory"

Enzýmy pre špecifické chemické alebo biochemické reakcie alebo iné biologické zlúčeniny, ktoré viažu a urýchľujú rozklad BCH látok.

Technická poznámka

Enzýmy sú "biokatalyzátory" pre špecifické chemické alebo biochemické reakcie.

VM 7 a 22

"Biopolyméry"

Tieto biologické makromolekuly:

- a. enzýmy pre špecifické chemické alebo biochemické reakcie;
- b. protilátky, monoklonálne, polyklonálne alebo antiidiotypické;
- c. Osobitne navrhnuté alebo osobitne spracované receptory;

Technické poznámky:

1. "Antiidiotypické protilátky" sú protilátky, ktoré sa viažu na špecifické miesta viazania antigénov iných protilátok.
2. Monoklonálne protilátky sú proteíny, ktoré sa viažu na jedno miesto antigénu a sú vytvorené jedným klonom buniek.
3. Polyklonálne protilátky sú zmesou proteínov, ktoré sa viažu na špecifický antigén a sú vytvorené viac ako jedným klonom buniek.
4. "Receptory" sú biologické makromolekulové štruktúry schopné viazať ligandy, ktorých viazanie ovplyvňuje fyziologické funkcie.

VM 10	"Civilné lietadlo"
	"Lietadlá" uvedené podľa označenia v zoznamoch certifikácie letovej spôsobilosti uverejňovaných orgánmi civilného letectva slúžiace na lety na komerčných civilných vnútroštátnych a zahraničných trasách alebo na zákonné používanie pre civilné, súkromné alebo podnikateľské účely.
VM 21 a 22	"Vývoj"
	sa vzťahuje na všetky etapy predchádzajúce sériovej výrobe, ako sú: návrh, výskum návrhu, analýzy návrhu, návrhové koncepcie, montáž a skúšanie prototypov, programy poloprevádzkovej výroby, návrhové údaje, proces premeny návrhových údajov na výrobok, návrh konfigurácie, návrh integrácie a dispozícia.
VM 17	"Koncové efektoary"
	Úchopné moduly, aktívne nástrojové jednotky a všetky iné nástroje pripojené k základovej doske na konci manipulačného ramena "robota".
	<u>Technická poznámka</u>
	"Aktívne nástrojové jednotky" sú zariadenia na aplikáciu hnacej sily, energie procesu na obrobok alebo na snímanie obrobku.
VM 4 a 8	"Energetické materiály"
	Látky alebo zmesi, ktoré chemicky reagujú a pritom uvoľňujú energiu požadovanú na plánované použitie. "Výbušniny", "pyrotechnické látky" a "propelenty" sú podtriedou energetických materiálov.
VM 18 a 18	"Výbušniny"
	Tuhé, kvapalné alebo plynné látky alebo zmesi látok, ktoré sa uplatňujú ako primárne, doplnkové alebo hlavné nálože v hlaviciach, demolačných a iných aplikáciách a sú určené na detonáciu.
VM 7	"Expresívne vektory"
	Nosiče (napr. plazmidy alebo vírusy) používané na zavedenie genetického materiálu do hostiteľských buniek.
VM 17	"Palivový článok"
	Elektrochemické zariadenie, ktoré mení chemickú energiu priamo na elektrickú energiu jednosmerného prúdu (DC) spotrebúvaním paliva z externého zdroja.
VM 13	"Vláknité alebo vláknové materiály"
	Zahŕňajú:
	a. nekonečné monofilové vlákna;
	b. nekonečné priadze a predpriadze;
	c. stuhy, textílie, nevrstvené rohože a pletivá;
	d. deky zo strihaných vlákien, deky zo striže, deky zo súdržných vlákien,

- e. monokryštalické alebo polykryštalické hrotové elektródy ľubovoľnej dĺžky,
- f. buničinu z aromatického polyamidu.
- VM 15   **"Elektrónky na zjasnenie obrazu prvej generácie"**
- Elektrostaticky zaostrené elektrónky využívajúce vstupné a výstupné optické vlákna alebo sklené doštičky, multialkalické fotokatódy (S-20 alebo S-25) ale nie zosilňovače z mikrokanálových doštičiek.
- VM 22   **"Vo verejnej sfére"**
- To znamená "technológiu" alebo "softvér", ktorý sa sprístupnil bez obmedzenia jeho ďalšieho šírenia.
- Poznámka: Obmedzenia uložené autorskými právami nevynímajú "technológiu" alebo "softvér", z "verejnej sféry".*
- VM 5 a 19   **"Laser"**
- Montážny celok zo súčastí, ktoré vytvárajú priestorovo aj časovo koherentné svetlo, ktoré je zosilnené vynútenou emisiou žiarenia.
- VM 10   **"Prostriedky ľahšie ako vzduch"**
- Balóny a vzducholode, ktoré sú pri svojom nadnášaní závislé od horúceho vzduchu alebo od iných plynov ľahších ako vzduch, ako napríklad hélium alebo vodík.
- VM 17   **"Jadrový reaktor"**
- zahŕňa časti v nádobe reaktora alebo k nej priamo pripojené, zariadenie, ktoré reguluje hladinu výkonu v aktívnej zóne reaktora (štiepnom pásme reaktora) a súčasti, ktoré obvykle obsahujú primárne chladiace médium, prichádzajú s ním do priameho styku, alebo ho regulujú v aktívnej zóne reaktora.
- VM 8   **"Prekurzory"**
- Špecializované chemikálie používané pri výrobe výbušnín.
- VM 21 a 22   **"Výroba"**
- Sú všetky výrobné etapy, napr.: návrh výrobku, výroba, integrácia, montáž, kontrola, skúšanie a záruka kvality.
- VM 8   **"Propelenty"**
- Látky alebo zmesi, ktoré chemicky reagujú a pritom vytvárajú vysoké objemy horúcich plynov regulovanou rýchlosťou na vykonanie mechanickej práce.
- VM 4 a 8   **"Pyrotechnické (látky)"**
- Zmesi pevných alebo kvapalných palív a oxidantov, v ktorých po zapálení prebehne regulovanou rýchlosťou energetická chemická reakcia, ktorá má vytvoriť určité časové oneskorenia alebo množstvá tepla, hluku, dymu, viditeľného svetla alebo infračerveného žiarenia. Pyroforické látky sú podtriedou pyrotechnických látok, ktoré neobsahujú žiadne oxidanty ale sa samovoľne vznietia pri kontakte so vzduchom.

- VM 22   **"sa vyžaduje"/"požadovaný/á"**
- V súvislosti s "technológiou" sa vzťahuje iba na tú časť "technológie", ktorá obzvlášť zodpovedá za dosiahnutie alebo rozšírenie úrovne riadeného výkonu, charakteristík alebo funkcií. Takáto "požadovaná" "technológia" môže byť spoločná pre rôzne tovary.
- VM 7   **"Látky na potlačanie nepokojov"**
- Látky, ktoré za predpokladaných podmienok použitia na účely potlačania nepokojov vytvárajú u ľudí rýchle zmyslové podráždenie alebo paralyzujúce fyzické účinky, ktoré zmiznú krátko po ukončení expozície. (Slzotvorné plyny sú podmnožinou "látok na potlačanie nepokojov".)
- VM 17   **"Robot"**
- Manipulačný mechanizmus, ktorý môže byť typom so spojitou trasou alebo pohybom z bodu do bodu, môže používať snímače a vyznačuje sa všetkými týmito vlastnosťami:
- je polyfunkčný,
  - variabilnými pohybmi v trojrozmernom priestore je schopný polohovať alebo priestorovo orientovať materiál, súčiastky, nástroje alebo zvláštne zariadenia;
  - má zabudované tri alebo viac servozariadení s uzatvorenou alebo otvorenou slučkou, ktorá môže obsahovať krokové motory a
  - je vybavený "používateľsky dostupnou programovateľnosťou" prostredníctvom reprodukčnej metódy alebo prostredníctvom elektronického počítača, ktorým môže byť programovateľná logická riadiaca jednotka, t. j. bez mechanického zásahu.
- Poznámka Uvedená definícia nezahŕňa nasledovné zariadenia:
- manipulačné mechanizmy, ktoré sú ovládateľné iba manuálne/teleoperátorom,
  - Manipulačné mechanizmy s fixným sledom, čo sú automatizované pohyblivé zariadenia, pracujúce v súlade s mechanicky fixne naprogramovanými pohybmi. Program je mechanicky obmedzený mechanickými zádržkami ako sú kolíky alebo vačky. Sled pohybov a výber dráh alebo uhlov nie je variabilný a ani meniteľný mechanickými, elektronickými alebo elektrickými prostriedkami;
  - mechanicky ovládané manipulačné mechanizmy s variabilnou postupnosťou, ktoré sú automatické pohyblivé zariadenia pracujúce v súlade s mechanicky fixovanými naprogramovanými pohybmi. Program je mechanicky obmedzený pevnými, ale nastaviteľnými zádržkami ako sú kolíky alebo vačky. Postupnosť pohybov a výber dráh alebo uhlov je v rámci pevnej štruktúry programu variabilný. Zmeny alebo úpravy štruktúry programu (napr. zmeny kolíkov alebo výmeny vačiek) v jednej alebo viacerých pohybových osiach sa vykonávajú iba mechanickými operáciami,
  - manipulačné mechanizmy bez servoriadenia s variabilnou postupnosťou, ktoré sú automatizovanými pohyblivými zariadeniami pracujúcimi v súlade s mechanicky pevne naprogramovanými pohybmi. Program je variabilný, ale postupnosť pokračuje iba prostredníctvom binárneho signálu z mechanicky pevných elektrických binárnych zariadení alebo nastaviteľných zádržok;
  - stohovacie žeriavy definované ako manipulačné systémy s karteziánskymi súradnicami, vyrábané ako neoddeliteľná súčasť vertikálneho zoskupenia zásobníkov a konštruované tak, aby umožňovali prístup k obsahu týchto zásobníkov určených na skladovanie alebo vyhľadávanie.

- VM 21   **"Softvér"**
- Skupina jedného alebo viacerých "programov" alebo "mikroprogramov" zabudovaných v ľubovoľnom hmotnom dátovom médiu.
- VM 19   **"Určené na vesmírne použitie"**
- Výrobky navrhnuté, vyrobené a odskúšané tak, aby spĺňali zvláštne elektrické, mechanické alebo environmentálne požiadavky na používanie pri vypúšťaní a rozmiestňovaní satelitov alebo systémov pre lety vo veľkých výškach pôsobiacich vo výškach 100 km alebo vyššie.
- VM 18 a 20   **"Supravodivé"**
- Vzťahuje sa na materiály (t.j. kovy, zliatiny alebo zlúčeniny), ktoré môžu úplne stratiť elektrický odpor, (t.j. ktoré môžu nadobudnúť nekonečnú elektrickú vodivosť a prenášať veľmi veľké elektrické prúdy bez zahrievania Joulovým teplom).
- Technická poznámka
- "Supravodivý" stav materiálu individuálne charakterizuje "kritická teplota", kritické magnetické pole, ktoré je funkciou teploty, a kritická hustota prúdu, ktorá je však funkciou magnetického poľa aj teploty.
- VM 22   **"Technológia"**
- Špecifické informácie potrebné na "vývoj", "výrobu", alebo "používanie" produktu. Tieto informácie majú formu technických údajov alebo technickej pomoci.
- Technické poznámky:
1. "Technické údaje" môžu mať podobu podrobne prepracovaných plánov, plánov, schém, modelov, vzorcov, tabuliek, konštrukčných návrhov a špecifikácií, príručiek a inštrukcií zapísaných alebo zaznamenaných na iných médiách alebo zariadeniach ako je disk, páska alebo trvalá pamäť.
  2. "Technická pomoc" môže mať formu inštrukcií, zručností, prípravy, pracovných znalostí a poradenských služieb. "Technická pomoc" môže zahŕňať prenos "technických údajov".
- VM 21 a 22   **"Používanie"**
- Prevádzkovanie, inštalovanie (vrátane inštalovania na mieste), údržba (kontrola), oprava, generálna oprava a renovácia.
-